

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТІВ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Калюжна С.В., аспірант кафедри адміністративного та інформаційного права
Науковий керівник: проф. І.В. Арістова
Сумський НАУ

Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні визначила принциповий вибір України – необхідність впровадження нової моделі місцевого самоврядування (з урахуванням керівних принципів та усталеної практики Європейського Союзу), але на сьогодні відсутні системні дії щодо впровадження такої моделі. Незважаючи на те, що поступово фахівцями-юристами реалізується потреба у активізації впровадження нової моделі, наприклад, органів місцевого самоврядування (далі – ОМС), потенціал цих органів, як суб'єктів розбудови інформаційного суспільства, практично не реалізується. Це, в свою чергу, потребує переосмислення підходів до правового регулювання суспільних відносин, дослідження правової природи суб'єктів суспільних відносин, передусім, інформаційних, усвідомлення необхідності опрацювання одного із інститутів інформаційного права – «суб'єкти інформаційного права», з'ясування місця і значення інформаційно-правового статусу ОМС України у структурі їх правового статусу.

В даній роботі, акцентується також увага, на визначенні напрямів удосконалення реалізації інформаційно-правового статусу ОМС України як суб'єктів інформаційного права в умовах інформаційного суспільства. Визначено, що зазначені умови здійснюють суттєвий вплив на забезпечення сталого розвитку ОМС України та інших органів публічної адміністрації. Проведені дослідження реалізації інформаційно-правового статусу ОМС України, з урахуванням ключових принципів інформаційного суспільства (зокрема, принципу доступу до публічної інформації), у реально виникаючих інформаційно-правових відносинах дозволили усвідомити шляхи подальшого удосконалення зазначеного процесу. Запропоновано посилити увагу на удосконаленні діяльності ОМС України як виконавця Національної програми інформатизації та розробника регіональних та місцевих програм інформатизації. Визначено етапи на шляху до зазначеної мети. Встановлено доцільність використання під час розробки та реалізації програм інформатизації в інших ОМС України досвіду так званих «модельних» програм.

Наступний напрям пов'язаний із конструктивним впровадженням принципів Міжнародної Хартії відкритих даних. Встановлено, що Міжнародна хартія відкритих даних (надалі – Хартія) – це міжнародна ініціатива, що сприяє співпраці, прийняттю та реалізації спільних принципів, стандартів і найкращих практик оприлюднення та використання відкритих даних у всьому світі. Важливо, що у Хартії зазначається про потенційну можливість будь-якого ОМС подати заявку на приєднання до Хартії, якщо він розпочав впровадження політики відкритих даних. З'ясовано, що політика відкритих даних – це система цілей, заходів та інструментів, що спрямована на впровадження принципів оприлюднення відкритих даних та стале використання відкритих даних управліннями, підприємцями та громадськістю.

Водночас, Концепція розвитку електронної демократії в Україні та План заходів з реалізації її виконання визначає заходи щодо забезпечення розвитку відкритих даних до 2020 року. Зокрема, оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних для вільного використання: органами публічної адміністрації, державними органами, громадянами тощо. Разом з тим, у Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки також наголошується на важливості відкритих даних. Отже, зазначені ініціативи організаційно-правового та технічного спрямування мають сприяти удосконаленню діяльності ОМС України та їх посадових осіб, передусім якісній реалізації їх інформаційно-правових повноважень.

Встановлено, що одним із видів компетентності в умовах розвитку інформаційного суспільства та цифрової економіки постає цифрова компетентність, якою мають володіти і посадові особи ОМС України. Щодо розвитку цифрової компетентності, зокрема, посадових осіб ОМС України, варто зазначити, що Постановою Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 10 березня 2021 р. № 184 затверджено Положення про Єдиний державний веб-портал цифрової освіти «Дія. Цифрова освіта». Зокрема, Положення вводить в обіг такі поняття: «цифрова грамотність», «цифрова освіта». Суб'єктами Веб-порталу цифрової освіти є також ОМС України, які розміщують освітні матеріали на Веб-порталі цифрової освіти безоплатно. Варто також підкреслити, що у розвиток цього напрямку, Розпорядженням КМУ від 3 березня 2021 р. № 167-р було схвалено Концепцію розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації. Так, Концепція містить визначення терміну «цифрова компетентність». На нашу думку, виникає потреба у впровадженні ОМС України цієї Концепції розвитку цифрових компетентностей, що є, безумовно, пріоритетним напрямом удосконалення реалізації інформаційно-правового статусу ОМС України.

Таким чином, для різноманітних ОМС України починають з'являтися ефективні правові та технічні інструменти, які дозволяють зазначеним органам належним чином реалізовувати свій статус суб'єкта інформаційного права.